

Bryssel, 29. kesäkuuta 2026
(OR. en)

11279/26

COHAF 59
ALIM 3
FIN 986
COJUR 36
DEVGEN 118
GENDER 150
RELEX 927

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 29. kesäkuuta 2026

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 10620/26 + ADD 1

Asia: EU:n humanitaariset periaatteet vuodelle 2026
– Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden puolesta annettava lausuma

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 4188. istunnossaan 29. kesäkuuta 2026
hyväksymät EU:n humanitaariset periaatteet vuodelle 2026.

EU:N HUMANITAARISET PERIAATTEET VUODELLE 2026
EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN PUOLESTA ANNETTAVA
LAUSUMA

Me, Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot, vahvistamme vahvan sitoumuksemme periaatteelliseen, tarveperusteiseen humanitaariseen toimintaan aikana, jolloin humanitaariset tarpeet kasvavat edelleen maailmanlaajuisesti ja käytettävissä oleviin resursseihin kohdistuu yhä enemmän paineita. Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot toistavat pyrkivänsä päättäväisesti pysymään maailman johtavina, odotukset täyttävinä ja luotettavina humanitaarisen avun antajina Team Europe -lähestymistavan mukaisesti. Korostamme myös tarvetta vastata paitsi rahoitusvajeeseen myös humanitaariseen järjestelmään tällä hetkellä kohdistuvaan legitimizeettikriisiin puolustamalla humanitaarisia periaatteita ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta johdonmukaisesti ja periaatteellisesti kaikissa yhteyksissä.

Vahvistamme tukemme humanitaariselle järjestelmälle, joka perustuu neljään humanitaarisen avun periaatteeseen eli **humaanisuuteen, puolueettomuuteen, tasapuolisuuteen ja riippumattomuuteen**, ja jonka ytimessä on **suojelu**. Korostamme, että on tärkeää turvata kriisistä kärsivien ihmisten, erityisesti naisten, tyttöjen, lasten, hlbt-i-henkilöiden, ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden sekä muiden syrjinnän vaarassa olevien henkilöiden, ihmisarvo, turvallisuus ja oikeudet. Tuomitsemme hyökkäykset humanitaarisia ja lääkintäalantekijöitä vastaan ja vahvistamme, että kaikki konfliktien osapuolet ovat velvollisia noudattamaan täysimääräisesti **kansainvälistä humanitaarista oikeutta**. Vaadimme, että humanitaariselle avulle varmistetaan oikea-aikainen, turvallinen ja esteetön pääsy sitä tarvitsevan väestön luo, ja toistamme, että on tärkeää estää humanitaarisen toiminnan politisoituminen. Vahvistamme valmiutemme käyttää kaikkia asiaankuuluvia humanitaarisen diplomatian ja vaikuttamistoiminnan välineitä tämän tukemiseksi.

Korostamme jatkuvaa tukeamme yhteisille temaattisille prioriteeteille, joita ovat muun muassa **siviilien ja avustustyöntekijöiden suojelu, elintarviketurva ja ravitsemus, terveys**, mukaan lukien **mielenterveys ja psykososiaalinen tuki, koulutus hätätilanteissa, majoitus, vesi ja sanitaatio, epävakauden ehkäiseminen ja vähentäminen, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja katastrofiriskin vähentäminen, ennakoivat toimet, sukupuolten tasa-arvo** sekä **humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan muodostamien puitteiden, joihin kuuluu myös varhaisen jälleenrakentamisen ennakoedellytykseksi yleisesti tunnustettu humanitaarinen miinanraivaus**, tehostettu täytäntöönpano. Vahvistamme myös, että on tärkeää edistää **paikallisjohtoisia toimia**, oikeudenmukaisia kumppanuuksia, suoraa tukea paikallisille ja kansallisille toimijoille sekä niiden merkityksellistä osallistumista humanitaariseen päätöksentekoon ja humanitaarisen avun toimittamiseen.

Toistamme tukemme käynnissä olevalle YK:n hätäapukoordinaattorin johtamalle **Humanitarian Reset** -aloitteelle ja korostamme, että tarvitaan konkreettisia, aikasidonnaisia ja osallistavia uudistuksia, joilla parannetaan tehokkuutta, lisätään vaikuttavuutta, vähennetään päällekkäisyyksiä, mahdollistetaan vastavuoroisuus ja järkeistäminen sekä vahvistetaan yhteistä priorisointia ja vastuuvollisuutta. Kehotamme YK-järjestelmää virtaviivaistamaan edelleen koordinoitirakenteita, myös humanitaarisen avun toimitusketjun osalta, lisäämään maakoordinaattoreiden ja humanitaarisen avun koordinaattoreiden vaikutusmahdollisuuksia, vahvistamaan paikallista johtajuutta ja varmistamaan, että humanitaarinen toiminta pysyy tiukasti tarveperusteisena, periaatteellisena ja ei-poliittisena.

EU ja sen jäsenvaltiot korostavat edelleen **laadukkaan rahoituksen**, myös joustavan ja monivuotisen rahoituksen, merkitystä, jotta mahdollistetaan tehokkaat humanitaariset toimet, jotka on mukautettu yhä pitkittyneempiin ja monimutkaisempiin kriiseihin. Tähän sisältyy tuen lisääminen joustaville mekanismeille, kuten humanitaarisen avun yhdistetyille varoille, sekä ennakoitavissa oleva perusrahoitus humanitaarisille järjestöille ja rahoitus keskeisille humanitaarisen toiminnan mahdollistajille. Kannustamme humanitaarisen avun kumppaneita parantamaan edelleen tehokkuutta, innovointia ja humanitaaristen toimijoiden ja avunantajien välistä täydentävyyttä säilyttäen samalla humanitaarisen avun laadun ja periaatteellisen luonteen.

Palautamme mieleen humanitaarisen avun rahoitusvajeen korjaamisesta vuonna 2023 annetut neuvoston päätelmät, joissa vahvistimme EU:n yhteisen sitoumuksen osoittaa vähintään 0,7 prosenttia yhteenlasketusta BKTL:stä julkiseen kehitysapuun vuoteen 2030 mennessä ja joissa jäsenvaltioita kannustettiin edelleen varmistamaan, että asianmukainen osuus, esimerkiksi 10 prosenttia, niiden julkisesta kehitysavusta käytetään humanitaarisiin toimiin, ja toistamme kiireellisen tarpeen laajentaa ja monipuolistaa maailmanlaajuisia avunantajapohjaa ja kehotamme muita avunantajia, myös kehittyviä talouksia, kansainvälisiä rahoituslaitoksia, yksityistä sektoria ja avustusjärjestöjä, tehostamaan toimiaan ja osallistumaan merkittävämmiin humanitaarisiin toimiin, myös unohdettujen kriisien ja sellaisten kriisien, joille osoitetaan liian vähän rahoitusta, osalta, jotta voidaan varmistaa kestävä ja joustava rahoitus vakauttamiseen ja toimintaan hauraisissa valtioissa, joissa on käynnissä humanitaarinen kriisitilanne. Kehotamme kiinnittämään asiaan enemmän huomiota, kohdentamaan rahoitusta tasapuolisesti ja sitoutumaan pitkäjänteisesti sen varmistamiseen, että yksikään avun tarpeessa oleva väestö ei jää ilman apua.

EU ja sen jäsenvaltiot ovat edelleen sitoutuneet jatkamaan vuoropuhelua ja koordinoituja toimia Yhdistyneiden kansakuntien, Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansainvälisen liikkeen, paikallisten ja kansainvälisten kansalaisjärjestöjen ja kaikkien humanitaaristen kumppaneiden kanssa sen varmistamiseksi, että humanitaarinen järjestelmä on edelleen tarkoituksenmukainen ja pystyy vastaamaan tehokkaasti kasvaviin maailmanlaajuisiin humanitaarisiin tarpeisiin.